

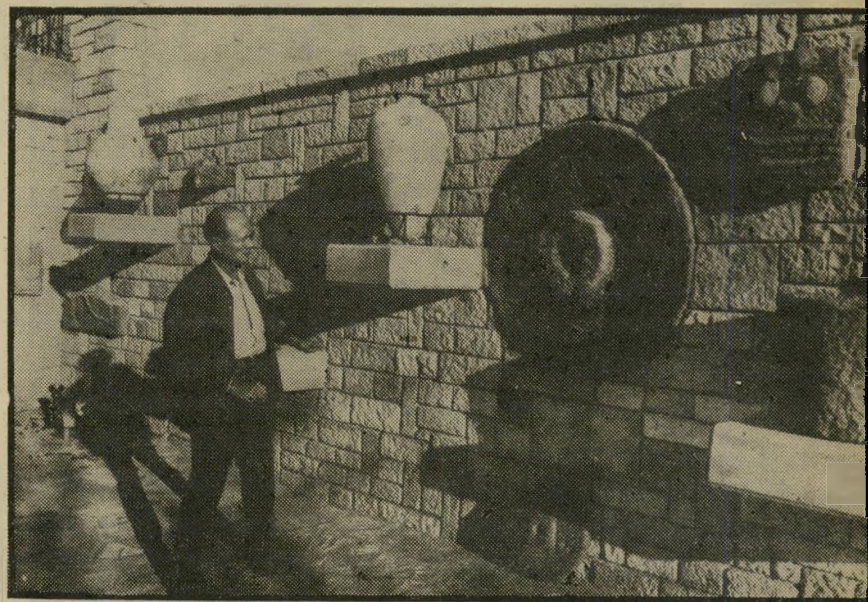
יותר מ-300 מיליון לירות שווה האוסף הארכיאולוגי של
 חפירות בלתי-חוקיות ומיסחר בלתי-חוקי. עכשיו

תכירות הרבוב

הגנוב

במילים אחרות, מנהל אגף העתיקות הממשלתי, המכהן בי-תפקידו כשבע שנים, לא בדק מי עולם את אוסף-העתיקות של דיון. גם עתה, אחרי מותו של אליהו החמונים הנערץ, אין הוא מעז ל-הפעיל את סמכותו החוקית ואינו כא לבדוק את שהשאר דיון אחי ריו. הוא מצפה לרגע שבו ירכוש המוסיאון את האוצר.

המוסד סכום ענקי זה. ד"ר מרטין וייל, 41, יליד הולנד, אינו מסתיר את העובדה שאין בידו רשימה של החפצים המרכיבים את האוסף הארכיאולוגי הפרטי החשוב ביותר, כנראה, בישראל. דיון, כך מסתבר, לא השאיר רשימה מלאה של פריטי העתיקות הנמצאים ב-ביתו שבצהלה. בגילוי-לב, ללא התרגשות, סיפר מ-ר-טין וייל פרטים מדהימים על העיסקה: "לא נוכל להציג את האוסף שנרכש לעיני הציבור, לפני שיעברו בערך שני-שניים. צוות ארכיאולוגים ומומחים אחרים

דיון והקמ מן השלד בחצר ביתו בצהלה באגף-העתיקות

JUDEAN ARTIFACTS FROM MOSHE DAYAN

We are proud to offer for sale genuine artifacts from the famed Dayan Collection. Gen. Dayan personally signed, dated and indicated the origin on each piece of these biblical treasures dating from 1700 B.C. to 300 B.C. From \$100.00 to \$200.00 each

SUPERIOR STAMP & COIN CO., INC.
 517 W. 7th St., Los Angeles, Ca. 90014
 (213) 627-2621

ה ידיעה שהופיעה השבוע בעיתונות היומית היתה לקניית: מוסיאון יש"ר ראל רוכש את אוסף דיון במיליון דולר. בימים אלה התחיל המוסיאון להעביר לירושלים את האוסף השווה לפחות כפי-ליים — כ-2 מיליון דולר (320 מיליון לירות!). העולם הזה פנה אל המנהל האמנותי של מוזיאון ישראל, הד"ר מרטין וייל ושאל מהם הפריטים שתמורתם ישלם

שערוריית העתיקות של משה דיון לא הסתיימה עם מותו. להיפך. במשך שלושים שנה ויותר הפר דיון את החוק בפרהסיא, לעיני כל. במשך שנים רווחה האגדה כאילו זהו "הובי" תמים של הרמטכ"ל. תחת לשחק גולף או טניס, הוא משחק בעתיקות. הוא נחפו לכל מקום שבו התגלו עתיקות, חפר בעצמו, לקח מה שנראה לו, גייס לצורך זה חיילים, מכונות ומסוקים של צה"ל, ובמיקרה מפורסם אחד אף הטיל על המישטרה הצבאית לטגור איזור שלם, בשעה שהוא שדד את עתיקותיו. כל זה סופר מפה לאוזן, תוך קריצת-עין. איש לא הבין אז כי דיון לא זה בלבד שהוא מפר את החוק, הורס אתרים אשר יכלו לגלות את צפונות העבר ומנצל לצורך זה לרעה את תפקידיו — אלא שהוא גם צובר תוך כדי כך הון-עתק. שוד-העתיקות היה ביונס גדול. לאחר מכן נודע כי דיון אינו מסתפק בחפירה ובאיסוף, אלא עוסק גם בקנייה ובמכירתה. הוא הפך סוחר לאומי ובינלאומי. הוא קנה כל מה שנראה לו, צירף לפריטים את חתימתו, ומכר אותם במחיר הרבה יותר גבוה. הוא נהג לקנות מסוחרים בדואים, שחפרו באתרי-עתיקות בניגוד לחוק. באותה עת היה דיון לסוחר בינלאומי. רק במיקרה אחד הצליח "העולם הזה" לגלות הוכחה לכך, בצורת מודעה גלויה ב"טיימס" של לוס-אנג'לס. פירסום זה היה חריג, כי לרוב נמכרו פריטיו של משה דיון בלי פירסום, לסוחרים ולאספנים ברחבי העולם שלא הזדקקו למודעות. רוב רובו של "אוסף דיון" היה, על כן, בחזקת רכוש גנוב — פריטים שהוא הוציא בעצמו מן האדמה, ואשר על פי החוק היו שייכים למדינה, ופריטים שהוא קנה מידי שודדים ומחזיקי רכוש גנוב. במשך שנים רבות היה קולו של "העולם הזה" הקול היחידי במדינה שהתריע נגד שחיתות גלויה זו, מצד אדם שהיה במשך זמן רב האיש מס' 2 במדינה, וששימש דוגמה לרבים. "העולם הזה" חשף, גילה ופירסם, ואילו סיעת העולם הזה — כוח חדש בכנסת התריעה והזהירה. בין השאר הגיש אורי אבנרי הצעת-חוק בכנסת, ובה תבע לאסור על חברי-הממשלה לעסוק במיסחר פרטי. בעת הדיון על הצעה זו הוזכרו במפורש שמו של דיון ומעשיו. על דעת גולדה מאיר הציע אז ש-רה-הממשלה להסיר את ההצעה מסדר-היום. רק עתה, אחרי מותו של דיון, מסתבר כי הרכוש שנצבר על-ידו הגיע להון-עתק, הרבה מעבר על הצעה של שיעור אף "העולם הזה". לפי ההערכה המוסמכת שפורסמה עתה, שווה חלק מהרכוש הארכיאולוגי שבבית דיון כ-300 מיליון לירות — נוסף על הרכוש שמכר דיון במשך השנים בחו"ל. כימעט כל הרכוש הזה שייך על פי החוק למדינה.

מודעה של אוסף דיון*
 — לא שמנו דבר

יצטרכו למיין, לקטלג, ולגלות את זהותן המדוייקת של כל פריט ופריט, מהיכן נלקח ולאילו תרבות הוא שייך. כבר בימי הראשונים של המשא-ומתן, שבו פתח טדי קולק עם בני-מישפחת דיון, ביקש וייל בזהירות, האופיינית לאיש מיקצוע מעולה, את אישורו לעיסקה של מנהל אגף-העתיקות במשרד החינוך וה-תרבות — כמתחייב על-פי החוק. "אבי איתן, מנהל אגף-העתיקות, אמר לי שאין כל תלונה לגבי חוקיות האוסף, ושאפשר לרכוש אותו", סיפר וייל. "הוא אמר שיבוא למוסיאון לבדוק את האוסף אחרי הרכישה, ואז יכריז על חלק מה פריטים כחפצים לאומיים, כלומר כאלה שאסור למכור אותם או להעביר אותם מחוץ לגבולות הארץ."

* פורסמה בלוס-אנג'לס טיימס ב-12 באוקטובר 1970. המודעה חצתה למכירה, חפצים מארץ יהודה מאוסף משה דיון, בחתימתו האישית של הגנרל דיון.

השנים הזה תובע:

- להקפיד את כל העסקות הקשורות בעתיקות שבעינינו דיון.
- לערוך חקירה יסודית, כדי לקבוע אילו פריטים שייכים למדינה.
- להחרים פריטים אלה, בלי תשלום כלשהו.